

Coface publica TOP 500 companii din Europa Centrala și de Est | România ocupa locul 4, cu 56 de companii prezente în clasament

Cea de-a 17-a ediție a clasamentului Coface CEE Top 500 ofera o imagine cuprinzatoare a modului în care cele mai mari companii din Europa Centrala și de Est navigheaza într-un peisaj marcat de complexitate și schimbare. După șocurile din 2022-2023, anul 2024 a adus o redresare fragila: inflația a scăzut brusc – în medie de la 10% la 3% în decursul unui an – dar creșterea a rămas modesta și inegală, cu o rata medie de creștere de +2%. Liderii corporativi din regiune au reacționat cu agilitate, ajustându-și strategiile pentru a menține ritmul de creștere în ciuda dificultăților persistente.

Studiul anual Coface CEE Top 500 ofera o perspectiva unica asupra acestor evoluții, clasificând cele mai mari 500 de companii din regiune în funcție de cifra de afaceri și analizând indicatori suplimentari, precum dimensiunea forței de munca, cadrul de afaceri, sectoarele și evaluările de credit ale companiilor de catre Coface. Rezultatele din acest an ofera nu doar o imagine de ansamblu a performanței, ci și un cadru pentru înțelegerea forțelor care modeleaza viitorul regiunii.

Top 500 jucatori: creștere moderată în contextul dificultăților economice

În 2024, redresarea regiunii Europei Centrale și de Est (ECE) a fost determinată de o scădere bruscă a inflației și de o relaxare treptată a politicii monetare, oferind o oarecare ușurare după ani de rate ridicate ale dobânzii. În timp ce creșterea medie a PIB-ului în țările ECE s-a stabilizat la aproximativ +2%, cifra de afaceri totală a celor mai mari companii din regiune a scăzut cu -3,7%, în principal din cauza contracțiilor din sectorul petrochimic. Cu toate acestea, veniturile medii ale celor mai importante 500 de companii au crescut cu +3,1%, semnalând condiții mai stabile în întreaga economie.

În ciuda acestei tendințe pozitive, profitabilitatea a fost supusă presiunilor. Marjele de profit net au scăzut de la 4% la 3,2%, pe fondul creșterii costurilor forței de munca și al cheltuielilor de finanțare mai mari, care au afectat veniturile companiilor. Consumul puternic al gospodăriilor și valul de finanțare din partea UE au oferit un impuls binevenit, însă provocările externe – în special stagnarea continuă din Germania și intensificarea tensiunilor comerciale globale – continua să afecteze perspectivele economice.

Evoluții la nivel de țară: dinamica în schimbare

Polonia rămâne motorul economic al Europei Centrale și de Est cu 178 de companii în Top 500 și peste 1,2 milioane de angajați. Cu toate acestea, ponderea sa în clasament a scăzut ușor, iar creșterea veniturilor a stagnat,

reflectând provocările reprezentate de un zlot puternic și de lipsa forței de muncă. Republica Ceha și-a marit reprezentarea, beneficiind de o revenire a cererii interne și de o relaxare monetară timpurie, în timp ce România, în ciuda faptului că este a doua cea mai mare economie, rămâne subreprezentată în top, cu 56 de companii, din cauza provocărilor structurale continue.

Actori cheie: lideri și factori de schimbare

Clasamentul din 2024 reflectă atât continuitate, cât și transformare în partea de sus a topului. Orlen și-a pastrat din nou poziția de cea mai mare companie din Europa Centrală și de Est, demonstrând o dominanță robustă pe piață, în ciuda scaderii veniturilor. Škoda Auto A.S. din Republica Ceha și-a menținut locul al doilea în clasament, înregistrând o creștere atât a veniturilor, cât și a profitului, chiar și în contextul în care sectorul auto european s-a confruntat cu dificultăți semnificative. Jeronimo Martins Polska S.A., operatorul celui mai mare lanț de magazine din Polonia, a depășit compania maghiară MOL Nyrt și a ocupat locul al treilea, într-o schimbare care reflectă atât normalizarea după ani de prosperitate pentru industria petrochimică, cât și dinamismul sectorului de retail. Cele mai semnificative promovări în rândul companiilor de top – Lidl Sp. z o.o. Sp.K. (de pe locul 14 pe locul 9) și Vilniaus Prekyba UAB, operatorul lanțurilor de retail precum Maxima în statele baltice (de pe locul 17 pe locul 13) – reflectă expansiuni strategice în contextul integrării comerțului electronic și al optimizării lanțului de aprovizionare.

Tendențele sectoriale releva o stagnare pe fondul dominanței structurale în zona industrială

Clasamentul CEE Top 500 din 2024 prezintă o imagine nuanțată a performanței sectoriale în întreaga regiune. În timp ce sectorul industrial – ancorat în sectorul mineralelor, produselor chimice, petrolului, plasticului și farmaceutic, precum și în sectorul auto și al transporturilor – rămâne dominant, acesta continuă să stagneze sub greutatea presiunilor externe și a dependențelor structurale. În contrast, sectorul comerțului nespecializat a apărut ca un motor de creștere, alimentat de redresarea consumului gospodăriilor și de creșterea puterii de cumpărare determinată de salarii. Cifra de afaceri a crescut cu 6,2%, iar profiturile au crescut cu 25%, chiar dacă marjele de profit net au rămas reduse.

Sectorul TIC și al echipamentelor electrice a înregistrat o traiectorie divizată, serviciile digitale prosperând, în timp ce segmentul de producție a rămas în urmă. Utilitățile și serviciile publice au înregistrat o contracție pe măsura ce piețele energetice s-au stabilizat după criza, iar sectorul agroalimentar s-a menținut stabil, beneficiind de o cerere rezistentă și de sprijinul UE. În același timp, producătorii de metale s-au confruntat cu dificultăți din cauza scaderii prețurilor globale și a înapririi reglementărilor climatice ale UE. Aceste tendințe divergente subliniază tranziția regiunii de la dependența industrială către o creștere bazată pe consum și inovare, evidențiind necesitatea diversificării strategice și a sprijinului politic.

Tendențe pe piața muncii și în domeniul ocupării forței de muncă

Creșterea ocupării forței de muncă în Top 500 CEE a încetinit la aproximativ 0,8%, reflectând tendințele generale din UE. Ratele șomajului au rămas la un nivel istoric scăzut, piețele forței de muncă restrânse sporind puterea de negociere a lucrătorilor. Salariile reale au crescut semnificativ, în special în Europa de Est, contribuind la restabilirea puterii de cumpărare pierdute din cauza inflației anterioare. Sectorul comerțului nespecializat a condus în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, în timp ce sectoarele industriale, precum cel chimic și cel auto, au continuat să asigure intensitatea forței de muncă.

Privind în perspectivă, previziunile pentru regiunea ECE sunt prudent optimiste, dar umbrite de incertitudine. Potrivit lui **Mateusz Dadej**, Ph.D., *Regional Economist for Coface Central & Eastern Europe Region*: „Se preconizează că expansiunea PIB-ului va continua într-un ritm moderat, impulsivă de consumul intern și de investițiile finanțate de UE, în timp ce relaxarea monetară oferă un sprijin suplimentar. Cu toate acestea,

slabiciunea persistenta a Germaniei, principalul partener comercial al regiunii, și potențialul de noi perturbări ale comerțului mondial ar putea întârzia sau deraia redresarea.”

„Clasamentul Coface CEE Top 500 pentru 2025 subliniaza adaptabilitatea și reziliența celor mai mari companii din Europa Centrala și de Est. Deși provocările persista, campionii corporativi ai regiunii adopta noi factori de creștere și modeleaza viitorul economic. Pe masura ce regiunea trece la o creștere bazata mai mult pe consum și inovare, investițiile strategice în digitalizare, tehnologii ecologice și dezvoltarea forței de munca vor fi esențiale pentru menținerea impulsului și navigarea într-un peisaj global incert”, concluzioneaza **Jaroslav Jaworski**, *CEO Coface pentru regiunea Europei Centrale și de Est*.